

**Antipestprotocol
SO Prins Willem-Alexanderschool
2021-2025**

AANPAK PESTEN EN PLAGEN

Plagen en pesten

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Onder plagen verstaan we gedrag tussen leerlingen die aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Plagen is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Plagen kan wel overgaan in pesten. Pesten is wél bedreigend. Pesten vindt niet zomaar een keer plaats, maar meerdere keren per week of zelfs meerdere keren per dag, gedurende een langere periode. De pestkop misbruikt zijn macht en het slachtoffer wordt uitgelachen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd, geslagen of er worden dingen van hem of haar afgepakt. Naast deze openlijke vormen van pesten, komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn, zoals het buitensluiten van iemand.

Bij pesten zijn 4 rollen te onderscheiden:

1. leerling(en) die de andere leerling pest,
2. leerling die gepest wordt
3. leerlingen die meedoen met de pester; de zogenoemde meelopers
4. leerlingen die niet direct bij het pesten betrokken zijn maar wel zwijgt en niet de pester probeert te stoppen. Vaak versterkt de zwijgende middengroep het succes van de pestkop door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt.

Pesten voorkomen

Er is sprake van pesten wanneer een of meerdere leerlingen herhaaldelijk en langdurig negatief gedrag richten tegen een andere leerling. Een vereiste om pesten op school serieus aan te pakken is dat alle betrokkenen pesten als een bedreiging zien voor het veiligheidsgevoel en bereid zijn het te voorkomen en te bestrijden.

De school hanteert richtlijnen om pesten te voorkomen:

- * Er wordt gestreefd naar een goed pedagogisch schoolklimaat door leerlingen veiligheid en geborgenheid te bieden. Gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar zijn hierbij belangrijke onderwerpen. Al bij de jonge kinderen kan dit door middel van eenvoudige activiteiten aangeboden worden.
- * Het fenomeen pesten kan als lesonderdeel besproken worden in bepaalde groepen waar het pesten gesignaleerd wordt of daar waar het voor zou kunnen komen. Het bespreekbaar maken van pesten is in het speciaal onderwijs mede afhankelijk van het niveau van de groep. Ervaring leert dat pesten (als het al gebeurt) met namen plaats vindt in de groepen met leerlingen die een OPP 4 of 5 hebben. In deze groepen speelt het aspect sociale veiligheid wel degelijk een rol.
- * Indien nodig worden ouders/verzorgers geïnformeerd over thematische activiteiten of projecten rondom sociale veiligheid.
- * Er wordt aandacht besteed aan het verschil tussen pesten en plagen in de groepen met leerlingen met een OPP4 / 5 middels themagericht aanbod of bv tijdens de TOMtraining
- * bij de overige groepen kan het verschil tussen pesten en plagen spelenderwijs aangeboden worden als er wordt opgemerkt dat leerlingen zich onheus bejegend voelen en niet het verschil weten tussen pesten en plagen.
- * Als een leerkracht of ander personeelslid signaleert dat er gepest wordt, dan spreekt hij of zij de betrokkenen hierop aan en wordt het in de groep verder toegelicht en besproken.
- * Van elk personeelslid wordt verwacht dat hij of zij met collega's en leerlingen werkt aan een positieve team- en groepsvorming.
- * Personeelsleden van de school hebben de inspanningsverplichting pesten te signaleren en tegen het gesignaleerde pesten actie te ondernemen.
- * Leerkrachten en ander personeel van de school nemen te allen tijde duidelijk stelling tegen pesten. Het personeel keurt dit gedrag zichtbaar af.

Pesten bestrijden

De belangrijkste regel tegen pesten luidt:

Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!! Iedereen ziet eruit, zoals hij of zij eruit ziet.

Als je daar wat van vindt: probeer het voor jezelf te houden.

Iedereen mag meedoen! Ook als jij daar minder zin in hebt.

Als je aan de spullen van een ander wil komen, vraag dan eerst even of het mag.

Bijnamen gebruik je alleen als degene voor wie de bijnaam bedoeld is, dat goed vindt.

Uitlachen en roddelen is niet de bedoeling. Iemand bedreigen of pijn doen is niet de bedoeling.

Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is. Luister bij een ruzie van anderen altijd eerst waar het precies over gaat. Besluit daarna of er hulp nodig is.

Als je zelf ruzie hebt: praat het eerst uit. Lukt dat niet: meld je dan bij overblijf, pleinwacht of leerkracht. Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de overblijf, pleinwacht of leerkracht.

Dat is geen klikken!!!

Er is sprake van pesten wanneer een of meerdere leerlingen herhaaldelijk en langdurig negatief gedrag richten tegen een andere leerling. Een vereiste om pesten op school serieus aan te pakken is dat alle betrokkenen pesten als een bedreiging zien voor het veiligheidsgevoel en bereid zijn het te voorkomen en te bestrijden. Zodra er sprake is van pesten brengt de leerkracht alle betrokkenen op de hoogte (de collega's uit het team, MT/PPD) Daarna worden zowel de ouders/verzorgers van de pester als degene die gepest wordt op school geïnformeerd.

Het is belangrijk om te proberen de gepeste leerling verloren begrip voor een ieders eigenheid en zelfrespect zo nodig opnieuw bij te brengen: ik ben ik en jij bent jij en dat mag niet alleen, maar dat hoort zo. De leerkracht probeert de leerling te helpen zich minder kwetsbaar te voelen en zich minder kwetsbaar op te stellen. Wanneer een leerling zich bijvoorbeeld steeds gekwetst voelt bij een relatief onschuldig grapje, kan de leerkracht proberen de leerling aan diens incasservermogen te helpen werken.

Als het bovenstaande niet helpt, wordt er een gesprek met de ouders/verzorgers van de gepeste leerling aangegaan. De leerkracht geeft hierin de ouders/verzorgers van de leerling de gelegenheid om hun visie op het probleem te geven en deelt zijn of haar eigen inzichten over de oorzaken van het pesten met de ouders/verzorgers, dit uiteraard afhankelijk van en rekening houdend met de vermoede reden van het gepest worden. Gezamenlijk kan dan naar een oplossing worden gezocht.

Bij ernstige gevolgen van pesten probeert de leerkracht, samen met de ouders/verzorgers, de gepeste leerling zijn of haar gevoel voor eigenwaarde terug te laten vinden. Zo nodig wordt hierbij, met toestemming van de ouders/verzorgers, hulp van professionele instellingen ingeschakeld.

De leerkracht maakt bij het helpen van de pester gebruik van hulp en advies van MT/PPD. De leerkracht voert probleemoplossende gesprekken met de pester waarin hij of zij probeert achter de oorzaak van het pestgedrag te komen.

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de gevoeligheid van de pester te vergroten voor wat hij of zij de gepeste leerling aandoet. Hierbij houdt de leerkracht rekening met de mogelijke oorzaken van het pestgedrag.

Het is belangrijk dat de leerkracht afspraken met de pester maakt over gedragsverandering. Daarbij kan ook met de pester worden afgesproken welke maatregelen er worden genomen als het pesten zich herhaalt.

Deze afspraken met de pester kunnen vorm krijgen in een contract. In een dergelijk contract met de leerling wordt ook vastgelegd wanneer het gedrag wordt geëvalueerd en wanneer er, indien het gedrag niet voldoende is veranderd, wordt overgegaan tot de afgesproken maatregelen

Bovenstaande wordt besproken met de ouders /verzorgers van de pestende leerling. De leerkracht of het andere betrokken personeelslid vraagt ze in dit gesprek om medewerking bij de aanpak van dit probleem.

Als het pestgedrag van de betrokken leerling blijft voortduren, wordt hulp van buitenaf ingeschakeld. De ouders/verzorgers dienen hiervoor toestemming te geven. Indien de ouders/verzorgers weigeren om toestemming te geven voor hulp van buitenaf en de pester volhardt in zijn of haar gedrag op zo'n manier dat er een onveilige situatie voor de gepeste leerling(en) en/of andere betrokkenen op school bestaat, dan kan de schoolleiding overgaan tot schorsing van de pester, eventueel gevolgd door verwijdering van school (zie hiervoor het hoofdstuk 1.6 van het Veiligheidsplan van Veldvest).

De rol van ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d) Geef zelf het goede voorbeeld
- e) Leer uw kind voor anderen op te komen f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Voorbeeld van een anti-pestcontract

- Ik zal een ander respecteren.
- Ik zal een ander niet discrimineren.
- Ik zal een ander niet uitschelden.
- Ik zal een ander niet buitensluiten.
- Ik zal een ander niet bedreigen.
- Ik zal van andermans spullen afblijven.
- Ik zal niet over een ander roddelen.
- Ik zal mensen die zich niet aan bovenstaande regels houden, daarop aanspreken.

Hieronder is ruimte om zelf in te vullen wat je in bovenstaand lijstje mist.

- Ik zal ...
- Ik zal ...
- Ik zal ...

Door mijn handtekening onder dit contract te zetten, beloof ik dat ik mijn uiterste best zal doen bovenstaande uitspraken na te leven.

Naam:

Datum:

Handtekening: